

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus III. Quomodo Deus videat futura peccata?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

dicens: *Prædeterminatione* (h. e. decreto & ordinatione iuxta voluntatis) *DEUS ea præscribit, quæ fuerat ipse futurus, & de bono perleu. c. 17. Si DEVS esse daturum præscribit, profectò prædeterminat.* S. quoque Hilarius in hunc sensum 9. d. Trinit. *Qua DEVS, inquit, facere decrevit, in sua voluntate cognovit.*

Rationes jam ante fufus expensas in unam alteramque strictim colligo. Eâ solum ratione à DEO futura contingentia certò cognosci possunt, quâ ratione Divina Scientia sub ratione futuri certò objici possunt. Atqui non nisi dependenter à Divino decreto Scientia DEI certò objici possunt. ergo. Minor prob. futurum nihil est ante causæ determinationem; neque certum est, quamdiu later in potentia causæ liberæ indifferente, & in neutram partem contradictionis præponderante: sed antecedenter ad decretum DEI res contingens nullam habent determinationem in causa; continentur quoque in virtute indeterminata & incerta causæ liberæ: ergo antecedenter ad decretum DEI nec futuritionem, nec certitudinem habere possunt.

Præterea: Potest DEUS in sua divina essentia tanquam causâ & medio cognito videre futura contingentia: Omnis quippe effectus cognoscibilis est in sua causa, neque modus ille cognoscendi involvit imperfectionem: atqui futura contingentia sunt effectus DEI; ergo potest illa videre in sua essentia tanquam causâ & medio cognito. Si potest: ergo actû ita cognoscit: nam in perfectionibus DEO intrinsicis idem est posse & esse. Imò cum omnis alius modus creaturas cognoscendi sit imperfectus, & indignus DEO, juxta superius dicta, hoc solo modo potest illas cognoscere, & cognoscit. Certè comprehensiva & perfectissima cognitio effectus, videt effectum omni modo, quo est, unâ cum omnibus causis: sed effectus est futurus dependenter à decreto DEI tanquam causâ, ergo per comprehensivam DEI cognitionem nullus effectus attingitur, quin attingatur decretum eju causâ ipsius.

ARTICULUS III.

Quomodo DEVS videat futura peccata.

SUMMARI.

1. *Distinctio peccati in materiale & formale, quorum illud est à DEO, non istud.*
2. *Distinctio decreti in positivum & permisivum.*
3. *Infalibilitas consecutionis alia physica, alia logica.*
4. *Nequit videri malitia formalis in decreto positivo.*
5. *Materiale peccati videtur in decreto positivo.*
6. *Videat DEVS formale peccati in suo decreto permisivo.*
7. *An causa antecedentis semper sit causa consequentis.*
8. *An ut affirmatio est causa affirmationis, sic negatio sit causa negationis?*

Ua prius in solutione objectionum strictim attigi, nunc enucleatius exponenda, & amovendus lapis offensionis, qui vexat Adversariorum mentes, dum existimant, è nostra doctrina sequi, vel DEUM certò non cognoscere futura peccata, vel esse causam illorum. Sit igitur.

R. P. Alex. Theol. Schol. Tom. I.

Si ad hæc respondes: cognoscere DEUM quidem futura contingentia in decreto, sed tamen ut virtualiter futuro, manet responsio refulata ex §. 2. Si dicis, cognoscere in decreto non ut efficaciter prædefiniente, & causante physicam prædeterminationem, sed ut præbente simultaneum aut indifferente concurrentium; remitto te ad scientiæ mediâ in sequenti, & decreti indifferentis in disputatione 16. rejectionem.

Si metuis, ex efficacis decreti prædefinitione humana libertatis præjudicium, cape usque ad ulteriorem hujus negotii expeditionem, contra trepidationem cordis efficacis à S. Doctore antidotum, & ad tritissimam illam objectionem responsum, hic q. 19. a. 8. in c. *Ex hoc, quòd nihil voluntati divine resistit, sequitur, quòd non solum fiant ea, quæ DEVS vult fieri, sed quòd fiant contingenter, vel necessario, quia sic vult fieri DEVS.* Si ulteriorem delideres rationem, audiendum S. Doct. q. 6. de verit. a. 3. ad 3. ita loquentem: *DEVS agit in voluntate non per modum necessitatis, quia voluntatem non cogit, sed movet eam non auferendo modum suum, qui in libertate ad utrumlibet consistit; & ideo, quamvis divina voluntati nihil resistat, tamen voluntas & qualibet alia res exequitur divinam voluntatem secundum modum suum, quia & ipsum modum divina voluntas rebus dedit, ut sic ejus voluntas impleatur.*

Habes itaque ex S. Doct. quòd DEUS agit in voluntatem, eamque moveat, adeòque etiam præfiniat, siquidem motio illa executio est temporanea æternæ præfinitionis. Habes etiam quòd sit efficacis, quia nihil ejus voluntati resistit. Habes insuper, quòd non auferat libertatem, quia movet voluntatem secundum modum suum. Attingit nimirum omnia fortiter, quia nihil fallit ipsius efficaciam: disponit omnia suaviter, quia non tantum ut primum agens dat agere, sed ut primum liberum & fons omnis contingentia & libertatis, dat actibus nostris ipsum modum indifferentiæ, contingentia, & libertatis.

§. I.

Præsupposita.

Notandum primò. In actu peccati duo distinguuntur, materiale & formale, formale est formalis malitia & deformitas peccati, quæ sicuti essentialiter est recessus ab ultimo fine, ita neque in DEUM ut ultimum finem refertur, nec ipsius divinæ voluntati subesse potest, ut adeo nec prævio, nec simultaneo concursu DEUS in illam influere, vel creatam voluntatem physico aut morali influxu ad illam movere possit, quoniam non DEVS volens iniquitatem in es. pl. 5. & suppono ex tr. d. pecc. Materiale peccati est entitas ipsius actûs substrata malitia, quæ cum sit aliquid ens & bonum, divinam causalitatem non potest effugere, prout agnovit D. Anselmus l. de præfci. & lib. arb. c. 10. *Audacia est dicere aliquid esse ens, quod non sit ab ente primo.*

S

Notandum.

2. Notandum secundò. Duplex decretum in DEO distingui positivum, & permisivum; cuius distinctionis mentionem facit D. Aug. enchir. c. 59. *Non fit aliquid, inquit, nisi omnipotens fieri velit, vel sinendo, ut fiat, vel ipsa faciendo.* Et S. D. hic q. 14. a. 9. ad 3. *illa solum sunt futura, quæ DEVS permittit esse, vel vult esse.* Itaque positivum decretum est, quo DEUS ab æterno positivè decrevit, ut aliquid fiat, & in virtute illius decreti in tempore positivè concurrat & influat in effectum prædefinitum. Permissivum est, quo statuit denegando auxilium efficax nulli debitum (quo iræpeccata fuisset malitia peccati, quæ ex vi arbitrii defectuosè operantis in defectu talis auxilii infallibiliter sequeretur) eandem malitiam permittere.
2. Notandum tertio. Duplici modo unum ex altero infallibiliter sequi & inferri posse. Primò consecutione physicà seu causalitatis, qualiter effectus sequitur ex sua causa, secundò consecutione logicà, seu logicæ illationis & consequentiæ, quæ unum inferitur ex positione alterius, quamvis non sit effectus ipsius. Ita ex ambulatione claudi certò inferitur claudicatio ipsius, quamvis claudicatio, hoc est irreçtitudine ambulationis non ex vi ambulationis & virtutis motricis, sed ex tibiæ defectu & pedis tortuositate per se sequatur: ideòque est infallibilitas logicæ illationis, non physicæ causalitatis.

§. II.

Veritas Thomistica.

4. Certum sit primò. Formalem malitiam peccati in aliquo decreto positivo aut præfinitivo nullà ratione videri posse. Cujus ratio est manifesta: quia quod DEUS videt in decreto positivo, illius est causa; sed non est causa formalis malitiæ peccati; ergo non videt illud in decreto positivo.
5. Certum sit secundò. Actum ipsam substantem malitiæ, qui etiam est materiale peccati, in positivo suo decreto à DEO cognosci; in hoc quippe cognoscit DEUS omnem effectum, quicumque subest primæ causalitati ipsius; sed actus peccati materialiter spectatus, cum habeat rationem entis & boni, subest divinæ causalitati: ergo ipsum DEUS in suo decreto cognoscit, quibus ita suppositis sit.
6. CONCLUSIO: *DEVS certò cognoscit futura peccata: in quantum videndo actum & materiale peccati in suo decreto positivo, simul videt in decreto permissoivo formalem malitiam ipsius, ita ut certitudo prævisionis malitiæ causaliter refundatur non in positivum decretum, sed permissoivum.* Ita Thomistæ.
- Probatur. Ratione illius decreti DEUS potest certò futura peccata cognoscere, quod habet in-

fallibilem, quamvis logicam tantum connexionem cum illo: sed solum decretum permissoivum habet infallibilem connexionem cum futuro peccato; non causalitatis, sed logicæ illationis, quia malitia peccati non sequitur ex vi denegationis divinorum auxiliorum (ut dicitur ulterius in tract. de grat.) sed ex vi liberi arbitrii defectuosè operantis: decretum verò prædefinitivum ad materiale peccati non habet ejusmodi connexionem, siquidem ipsius causalitas præcisè attingit lineam entis: formale autem peccati pertinet ad lineam moris, & habet sui causam non efficientem, sed deficientem. ergo ratione decreti permissoivi DEUS certò videt formale peccati. Minor, quòd decretum permissoivum habeat infallibilem connexionem logicæ consequentiæ & illationis cum formali peccati probatur: quia illud decretum includit denegationem auxilii efficacis ad evitandum peccatum, sub qua infallibiliter voluntas creata desinit, ut constabit ex eod. tract. ergo.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Obijciunt primò. Qui est causa antecedentis, est etiam causa consequentis habentis infallibilem connexionem cum illo; sed si DEUS prædeterminat ad materiale peccati, tunc saltem in actibus intrinsicè malis est causa actus liberè positi, quem necessariò consequitur malitia peccati; ergo etiam erit causa hujus malitiæ.

Resp. distinguendo maj. Qui est causa antecedentis, est etiam causa consequentis, si hoc sequatur ex vi illius, conc. si ex vi alterius causæ, nego. Atqui in proposito defectus & malitia moralis etiam in actibus intrinsicè malis non sequitur ex entitate actus ut ens, & actus est à DEO præfinitus & prædestinatus, sed ut est defectuosus à voluntate deviante positus, sicut patet ex priori exemplo claudicationis in tibia.

Obijciunt secundò. Si affirmatio est causa affirmacionis, tunc negatio est causa negacionis, ut aiunt Philosophi cum Aristotele 1. post c. 3., ergo si decretum positivum gratiæ efficacis est causa bonitatis in actu: etiam decretum denegativum hujus gratiæ erit causa defectus & malitiæ moralis in actu: adeòque ista habebit connexionem cum decreto permissoivo non tantum logicæ illationis, sed etiam causalitatis.

Resp. Tunc negatio est causa negacionis, ut est pura negatio & simplex absentia, transeat, ut est privatio, seu absentia privativa & defectuosa, sic nego. ut sic enim essentialiter respiciat voluntatem deficientem. Sed de hoc plura ex instituto in Tractatu de peccatis.

DISPUTATIO XIV.

DE

Scientia futurorum contingentium conditionatorum.

Agimus modò de illis futuris conditionatis, quæ dependent ab aliqua conditione nunquam implenda, v. g. si David maneret apud viros Ceilan, essent ipsum hostibus tradituri: qui tamen ibidem non remansit; quæ quidem quæstio una est ex celeberrimis